

1 Proje Tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Amasya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik güneş enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları ve aracıları ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’ı lisanslı, 15 MW’ı lisanssız olmak üzere toplam 85 MW kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Category B) olarak sınıflandırılmıştır.

Amasya Güneş Enerjisi Santrali bu proje çerçevesinde kurulan tesislerden biridir. Akfen Yenilenebilir tarafından Amasya’nın Merkez ilçesinde Kutu köyü yakınında kurulan santral 10.44 MW kurulu güce sahiptir.

Şekil 1: Amasya güneş enerjisi santrali sahası (yeşil) ve enerji nakil hattı'nın (mor) uydu görüntüsü

Amasya güneş enerjisi santrali her biri 0.87 MW kapasiteli oniki santralden oluşmaktadır. Tesisin toplam kapasitesi 10.44 MW'dir. Sahada sabit taşıma sistemlerine yerleştirilmiş toplam 95,520 adet ince film güneş paneli

bulunmaktadır. Paneller DC/AC invertörlerine ve on iki trafo merkezine yeraltı kabloları ile bağlanmıştır. Tesisten çıkan elektrik ulusal ağa Kutu köyü'nde 1.7 km uzunluğunda 33 kV'ta çalışan bir enerji nakil hattı ile bağlanmıştır.

Amasya güneş enerjisi santrali 2017 yılının mayıs ve ağustos ayları arasında inşa edilmiş ve aynı yılın eylül ayında işletmeye alınmıştır. İnşaat sırasında çalışan sayısı değişmekle birlikte, aynı anda sahada bulunan en fazla işçi sayısı 30 olmuştur.

Saha tel çit ile çevrilidir ve su drenaj sistemi mevcuttur. İnşaat süresince sahadaki su ihtiyacı tankerlerle taşınarak sağlanmış, daha sonra sahada bir kuyu açılmıştır. Sahada içme suyu şişelenmiş su ile tedarik edilmektedir. Sahada oluşan tüm atıksular bir foseptik tankında toplanmakta, foseptik, Belediye tarafından düzenli olarak boşaltılmaktadır.

Şekil 2: Amasya Güneş Enerjisi Santralinden bir görünüm

2 Çevresel ve sosyal faydalar, etkiler ve etki azaltıcı önlemler

2.1 Çevresel ve sosyal değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre Amasya güneş enerji santralinin ÇED veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur. Bununla birlikte Akfen Yenilenebilir EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

2.2 Kaynakların verimli kullanılması kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

Amasya güneş enerjisi santrali kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesisin ilk işletim

yılında 16 GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 10,654 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salımını engellemesi beklenmektedir.

Panellerin planlandığı gibi yılda iki kere temizlenmesi için takriben 84m³/yıl su kullanılması beklenmektedir. Şirket açılan kuyudan yılda 5,400 m³'e kadar yeraltı suyu kullanma izni almıştır.

2.3 Arazi edinimi

Amasya güneş enerjisi santrali 221,043 m² marjinal tarım arazisi üzerine inşa edilmiştir. Arazi alımı Akfen Yenilenebilir tarafından 2016 yılında yapılmış olup herhangi bir fiziksel yerinden etmeye veya gönülsüz yer adres değişimine sebep olmamıştır. Arazi 2013 yılında aynı aileden 13 kişiden gönüllü satın alma şeklinde edinilmiştir.

2.4 Kültürel miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanmıştır. Daha önceki çalışmalar proje sahasında herhangi bir kültürel miras olmadığını göstermiştir.

2.5 Biyoçeşitlilik

Proje herhangi bir duyarlı ekolojik saha içinde veya yakınında değildir. En yakındaki koruma sahası, 47 km uzaklıktaki Kaz Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'dır. Bu saha projeden etkilenmeyecek kadar uzaktadır.

2.6 Görsel etki

Arazi şekli ve yönü nedeniyle Amasya güneş enerjisi santrali enyakındaki Kutu köyünden ancak kısmen gözükmemektedir. Panellerin sabit olması ve yansıma önleyici kaplamasından dolayı parlama ve ışıltı etkilerinin oluşması beklenmemektedir. Kutu köyünden tesise doğru bakınca görülen görüntü Şekil 3'te verilmiştir. Tesisin görsel etkileri çevredeki manzarayı bozmayacaktır.

Şekil 3: Amasya güneş enerjisisantralinin en yakındaki köyden görünüşü

2.7 Politika kanun ve diğer planlarla uyumluluk

Proje, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur. Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve dolaylı etkiler

Tesisin yakın çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları çerçevesinde Amasya güneş enerjisi santrali ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilememiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir.

2.9 Çevresel ve sosyal yönetim

Şirket, projeyi ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD'nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Proje için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket'in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki izleme

3.1 Tanımlanan etkilerin izlenmesi prosesi

ÇSEP'nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında ise yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesisin işletme safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların katılımı ve şikayetler

Proje için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile Amasya güneş enerjisi santrali ve projeyi oluşturarak diğer tesislerle ilgili yeni yorumların değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dahil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve proje ile ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dahilinde paydaşlar Amasya güneş enerjisi santrali ve ilgili şikayet mekanizması ile ilgili güncel veriye ulaşabilir. Paydaş katılımı projenin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Akfen Yenilenebilir ayrıca her proje sahasında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Amasya güneş enerjisi santrali hakkında sahada şahsi şikayet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>).

Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Projeye ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya çıkabilecek konuların işlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikayet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Uzman, işlemlerin anlaşılır ve

şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirimini cezalandırma içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projeyle ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikayet mekanizması halkın geleneksel şikayet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz..